

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/160/2022
Identifikačné číslo spisu:	3817213593
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Brišková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:3817213593.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s., Prievidza, Matice slovenskej 10, IČO: 36 005 622, zastúpenej BAJO LEGAL, s. r. o., Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Landererova 8, proti žalovanej obchodnej spoločnosti Kúpele Bojnice, a.s., Bojnice 972 01, IČO: 31 638 694, zastúpenej advokátom JUDr. Ctiborom Stachom, Prievidza, Košovská cesta 1, o ochranu pred neoprávneným zásahom do dobrej povesti právnickej osoby a o poskytnutie primeraného finančného zadost'učinenia, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 18C/35/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 30. júna 2021 sp. zn. 19Co/28/2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 30. júna 2021 sp. zn. 19Co/28/2020 z r u š u j e a vec vracia Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza (ďalej aj ako "súd prvej inštancie") rozsudkom z 9. decembra 2019 sp. zn. 18C/35/2017 výrokom I. uložil žalovanej povinnosť uverejniť po dobu najmenej 30 dní na webovej stránke kúpele-bojnice ospravedlnenie (bližšie špecifikované v žalobe), za nepravdivé a difamujúce informácie, ktoré vážnym spôsobom zasiahli do dobrej povesti žalobkyne, v tlačových správach zo dňa 10. 7. 2017 a 13. 9. 2017, adresovaných mediálneho okruhu (zverejnené informácie sa týkali úmyslu obchodnej spoločnosti žalobkyne zničiť prírodné liečivé zdroje v Bojniciach, prezentovania žalobkyne ako znečisťovateľa životného prostredia, tiež subjektu zodpovedného za zvyšovanie počtu onkologických ochorení, hrubej marže žalobkyne, predraženej koncovej ceny predávaného hnedého uhlia v porovnaní s priemermi v okolitých krajinách a zneužívaní svojho postavenia); výrokom II. uložil žalovanej povinnosť uverejniť ospravedlnenie v najbližšom vydaní časopisu KÚPELE BOJNICE - občasník o súčasnosti, histórii a budúcnosti bojnických kúpeľov; výrokom III. uložil povinnosť žalovanej vydať tlačovú správu adresovanú mediálnemu okruhu, a to Tlačovej agentúre Slovenskej republiky a SITA Slovenská tlačová agentúra, a.s., ktorej obsahom bude vyššie uvedené ospravedlnenie; výrokom IV. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť primerané finančné zadost'učinenie za neoprávnený zásah do dobrej povesti žalobkyne vo výške 10.000 eur; výrokom V. žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 %.

2. Po vyhodnotení kritérií testu proporcionality, bolo podľa záveru súdu prvej inštancie dôvodné, uprednostniť pri kolízii práva na ochranu dobrej povesti právnickej osoby so slobodou prejavu v posudzovanom prípade, právo na ochranu dobrej povesti žalobkyne. Na základe rozsiahleho dokazovania súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaná prekročila ústavou garantovanú slobodu prejavu a neprípustným spôsobom zasiahla do práv žalobkyne. Obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo slobody, vrátane slobody prejavu, možno považovať za akceptovateľné len vtedy, ak ide o obmedzenie, ktoré bolo ustanovené zákonom, respektíve na základe zákona, zodpovedá niektorému ustanovenému legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa. Obmedzenie slobody prejavu v danej veci bolo podľa súdu prvej inštancie založené na zákonnom podklade (§ 19b Občianskeho zákonníka) a sleduje legitímny cieľ (právo na ochranu dobrej povesti). V kontexte prednesu nepravdivých výrokov a ich difamujúceho obsahu, ktoré posudzoval súd prvej inštancie nielen podľa použitých výrazov a formulácií, ale i podľa celkového dojmu, s prihliadnutím k všetkým súvislostiam a okolnostiam, za ktorých k nim došlo, výroky žalovanej nepovažoval súd za legitímny občiansky prejav.

3. Súd prvej inštancie argumentoval, že subjekt vystupujúci vo verejnom priestore je povinný zniesť väčšiu mieru kritiky, ktorá však musí byť vecná a postavená na konkrétnom pravdivom skutkovom základe. Ak mala žalovaná dôvodnú obavu o ohrozenie svojej kúpeľnej činnosti, mala právo prezentovať svoje obavy vo verejnej diskusii, avšak výrazy ako „moloch“ či „agónia“ nemajú miesto v serióznej diskusii. Nebolo tiež vylúčené, že žalovaná svojimi výrokmí sledovala vlastné ekonomické záujmy, čím by sa jednalo o prejav komerčný, ktorý v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva požíva iba minimálnu ochranu. Súd prvej inštancie dôvodil, že neoprávnený zásah do dobrého mena žalobkyne ako právnickej osoby, mal širokú publicitu (k zásahu do práva na ochranu dobrej povesti došlo nepravdivými a difamačnými skutkovými tvrdeniami, respektíve nepodloženými hodnotiacimi úsudkami, prezentovanými v tlačových správach, ktoré prevzali médiá s vysokou poslucháčskou a diváckou základňou, a dostali sa ako tlačové správy aj do priestoru internetu). Možno preto konštatovať celoštátny, ale i medzinárodný dosah. Náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur tak zodpovedá okolnostiam, za ktorých k zásahu do dobrej povesti žalobkyne došlo. Súd prvej inštancie považoval žalobu o poskytnutie zadosťučinenia vo forme morálnej satisfakcie (ospravedlnenie), ako i peňažnej satisfakcie, v celom rozsahu za dôvodnú. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. Z. v znení neskorších predpisov).

4. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj ako "odvolací súd") na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 30. júna 2021 sp. zn. 19Co/28/2020 rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Skonštatoval kolíziu slobody prejavu (na strane žalovanej) s právom na ochranu dobrej povesti právnickej osoby (na strane žalobkyne), pričom sa nestotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie o uprednostnení ochrany dobrej povesti právnickej osoby. Výtkol súdu prvej inštancie, že nevzal dostatočne na zreteľ skutočnosť, že žalovaná svojimi prejavmi informovala o veciach verejného záujmu, ktorým nepochybne je aj rozšírenie banskej činnosti (žalovaná svojimi prejavmi v podobe tlačových správ, reagovala na plánované rozšírenie ťažby žalobkyne, ktoré môže ohroziť fungovanie žalovanej a svoju obavu podložila vecnou argumentáciou).

5. Odvolací súd poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej je poskytovaná zvýšená ochrana slobode prejavu, ak sa týka vecí verejného záujmu. Obdobný záver vyjadril aj Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí sp. zn. 23Cdo/3372/2018, podľa záverov ktorého sloboda prejavu vo veciach verejných je základným predpokladom pre fungovanie demokratickej spoločnosti a požíva zvýšenú ochranu. Odvolací súd zdôraznil, že množstvo článkov a informácií, ktoré odzneli v konaní pred súdom prvej inštancie, boli rekapitulovaním už skôr vyslovených názorov, predstavujúcich vo svojom súhrne dlhodobú diskusiu o fungovaní banskej činnosti na území Slovenskej republiky a v Európskej únii. Šírenie difamačného prejavu nemôže byť legitímne, pokiaľ sa nepreukáže, že boli podniknuté dostupné kroky k overeniu pravdivosti informácie, a to v miere a intenzite, v ktorej bolo overenie informácie prípustné a definitívne. Zásah do dobrej povesti, aby nepožíval právnú ochranu, však musí dosiahnuť takú intenzitu, ktorú už nie je možné v demokratickej spoločnosti tolerovať.

6. Odvolací súd uzavrel, že súd prvej inštancie mal vyhodnotiť kladne, že prejav žalovanej bol učený v rámci prebiehajúcej diskusie o banskej činnosti. Zapojenie sa do dlhodobého prebiehajúceho diskusie, nemôže mať za následok odrazenie potencionálnych účastníkov tejto diskusie tým, že by so sebou nieslo potrebu vopred vykonaného overenia informácií až na dreň vedeckého poznania. Ak potom prejav nevybočuje z medzí, ktoré sa musia akceptovať v demokratickej spoločnosti, nezasahuje do dobrej povesti právnickej osoby. Súd prvej inštancie nedostatočne prihliadal i na skutočnosť, že sa jednalo o tlačové správy, ktoré mali povahu periodickej tlače, u ktorej je potrebné rešpektovať určité špecifiká, pre informovanie najširšej verejnosti. Bolo preto legitímne ak žalovaná použila vo svojich prejavoch isté zjednodušenia (pre svoje postoje mala relevantné podklady a pracovala s istou sumou dát a informácií, z ktorých vyvodila svoje obavy z rozšírenia banskej činnosti žalobkyne). Väčšiu pozornosť mal venovať súd prvej inštancie celkovému prejavu žalovanej a jeho kontextu, z ktorého nevyplývala snaha očierniť žalobkyňu, či poškodiť jej dobrú povesť. Argumentácia žalovanej bola podľa odvolacieho súdu vecná, nevybočujúca z rámca prípustne vedeného prejavu v demokratickej spoločnosti. Použité výrazy boli metaforickým vyjadrením myšlienky žalovanej, ktorý nemôže byť vyňatý z ochrany slobody prejavu. Sumarizujúce uvedené, k zásahu do dobrej povesti žalobkyne podľa záveru odvolacieho súdu nedošlo.

7. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj "dovolateľka") dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Dovolateľka navrhla, aby dovolací súd zmenil rozhodnutie odvolacieho súdu tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdí, alternatívne aby rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V dovolaní namietala nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu, ktorý prejav žalovanej, pozostávajúci z dvanástich výrokov, z ktorých väčšinu tvorili nepravdivé skutkové tvrdenia, zovšeobecnil ako prípustnú kritiku. Odvolací súd podľa žalobkyne neuviedol, aké odvolacie dôvody boli odvolaním naplnené t.j. v čom spočívala nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie (odkázal len na všeobecné úvahy o strete slobody prejavu s právom na ochranu dobrej povesti, bez väzby na konkrétne výroky). Kritika je pritom oprávnená, len ak vychádza z reálnych alebo pravdivých podkladov, z ktorých sa vyvodzujú zodpovedajúce závery pre hodnotiaci úsudok. Oprávnenú kritiku nemôže predstavovať hodnotiaci úsudok, ktorého skutkový základ nie je pravdivý, ako ani akékoľvek skutkové tvrdenie. Odvolací súd mal sa preto dôkladne vysporiadať so všetkými skutkovými a právnymi otázkami prípadu, ako aj s tvrdeniami strán konania.

8. Dovolateľka poukázala na ustanovenie § 384 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám. V nadväznosti na to podľa § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem. V posudzovanej veci na prejednanie odvolania odvolací súd pojednávanie nenariadil, teda nedošlo k zopakovaniu dokazovania a preto nemohlo dôjsť ani k odchýleniu sa od skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorý tak bol pre odvolací súd záväzný. Keďže odvolací súd bol viazaný skutkovým stavom, bol viazaný aj tým, že výroky v prevažnej časti predstavujú skutkové tvrdenia a súčasne bol viazaný skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie o tom, že skutkové tvrdenia sú nepravdivé, respektíve hodnotiace úsudky nemajú pravdivý skutkový základ. Len tento zistený skutkový základ bolo potom možné aplikovať na prípadné posúdenie, či výroky žalovanej predstavujú oprávnenú kritiku. Šírenie nepravdivých skutkových tvrdení pritom nespadá pod slobodu prejavu, teda sa nemôže jednáť o kritiku prípustnú.

9. Odvolací súd, ako uvádza dovolateľka, nevysvetlil, prečo posúdil ten ktorý výrok ako taký, pri ktorom nie sú splnené predpoklady neoprávnenosti zásahu do dobrej povesti. Jedným zo skutkových tvrdení bolo, že činnosťou žalobkyne dochádza k zvyšovaniu onkologických ochorení. Odvolací súd nezohľadnil v rozhodnutí skutočnosť, že ide o skutkové tvrdenie, ktorého pravdivosť v konaní preukázaná nebola. Neuvádza ani dôvody pre prijatie záveru, že pri všetkých výrokoch nedošlo k naplneniu predpokladov úspešného uplatnenia práva na ochranu dobrej povesti.

10. Žalobkyňa v dovolaní poukázala na vyslovený názor odvolacieho súdu o obavách žalovanej, že

rozšírenie banskej činnosti môže ohroziť jej fungovanie. Jedná sa o súkromný záujem žalovanej, ktorá je obchodnou spoločnosťou. Skutočnosť, že žalovaná mohla svojím prejavom sledovať vlastné ekonomické záujmy, konštatoval v rozsudku súd prvej inštancie, s ktorým záverom sa odvolací súd nevysporiadal. Podľa nadnárodnej judikatúry privilegované postavenie z hľadiska ochrany slobody prejavu patrí novinárom a masmédiám, osobitne pri ich informovaní o veciach verejného záujmu. Dovolateľke nie je zrejmé, prečo by takéto postavenie malo prislúchať aj súkromnej spoločnosti.

11. Z konštatovania odvolacieho súdu v odseku 64. rozsudku nevyplýva, aké konkrétne úvahy a akým spôsobom mali byť premietnuté v právnom hodnotení prejednávanej veci. Ak odvolací súd mal za to, že sa nejednalo o vymyslené údaje a dojmy žalovanej, takýto názor je podľa dovolateľky v rozpore so skutkovým stavom, ktorým bol odvolací súd viazaný. V rozsudku odvolacieho súdu chýba tiež zmienka o tom, v čom konkrétne malo spočívať nesprávne právne posúdenie súdom prvej inštancie.

12. K porušeniu práva na spravodlivý proces došlo podľa názoru žalobkyne aj tým, že odvolací súd nemohol prejednávať odvolanie žalovanej, ktoré nemalo zákonné náležitosti a bolo nevyhnutné ho odmietnuť. Ak odvolateľ nevymedzil odvolacie dôvody, nie je daný rozsah prieskumu odvolacím súdom z hľadiska dôvodov. Odvolateľ má jasne uviesť, z ktorých dôvodov považuje rozhodnutie za nesprávne a riadne odôvodniť, v čom spočíva naplnenie konkrétneho odvolacieho dôvodu. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 90/2019 uvedenie len všeobecných odvolacích dôvodov v odvolaní, nie je postačujúce na to, aby odvolací súd mohol o odvolaní rozhodnúť.

13. Napokon žalobkyňa namietala nesprávne právne posúdenie, ktoré vzhľadom na posúdení právnej otázky, či šírenie nepravdivých skutkových tvrdení predstavuje oprávnenú kritiku, spadajúcu pod právo na slobodu prejavu podľa článku 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pri kolízii s právom na ochranu dobrej povesti. V prejednávanej veci bolo ustálené, že prejav žalovanej pozostával prevažne zo skutkových tvrdení, ktorých pravdivosť preukázaná nebola a v menšej časti z hodnotiacich úsudkov bez pravdivého skutkového základu. Ak odvolací súd napriek tomu dospel k záveru, že právo na slobodu prejavu žalovanej musí ustúpiť ochrane dobrej povesti žalobkyne, jeho záver zakladá nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, pretože šírenie nepravdivých informácií nespadá pod právo na slobodu prejavu. V dôsledku toho nemohlo dôjsť k uprednostneniu práva na slobodu prejavu. Právne posúdenie veci odvolacím súdom preto predstavuje odklon od rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu (sp. zn. 3Cdo/61/2000).

14. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu navrhla, aby dovolací súd dovolanie ako neprípustné odmietol. Odvolací súd podľa jej názoru rozhodol vecne správne a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil. Argumentácia žalobkyne, ktorá uvádza, že rozhodnutím odvolacieho súdu došlo k odklonu od rozhodovacej praxe, nie je namieste, pretože polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého právneho problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

15. Žalobkyňa v dovolacej replike zotrvala na svojej argumentácii v dovolaní.

16. Najvyšší súd ako súd dovolací (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), po preskúmaní zákonom predpísaných náležitostí dovolania (§ 428 CSP) a splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania, dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod [§ 420 písm. f) CSP v spojení s § 431 CSP] aj dôvodné.

17. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

18. Z hľadiska ústavného aspektu prislúcha najvyššiemu súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že je vecou najvyššieho súdu určovať koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

19. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

20. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

21. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

22. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP.

23. Dovolací súd považuje za dôležité pripomenúť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. V dovolacom konaní nemôže dovolací súd formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

24. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018).

25. Žalobkyňa prípustnosť podaného dovolania vyvodzovala v prvom rade z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

26. Dovolací súd už konštantne uvádza, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej intenzite, že došlo až k porušeniu práva na spravodlivý proces.

26.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie.

26.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

26.3. Z práva na spravodlivý súdny proces však pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

27. Dovolateľka prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) a porušenie práva na spravodlivý proces videla v tom, že odvolací súd bez akéhokoľvek dokazovania dospel k iným skutkovým zisteniam než súd prvej inštancie a na prejednanie odvolania nenariadil pojednávanie. Odvolací súd bol viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), teda aj jeho skutkovými zisteniami o tom, že skutkové tvrdenia žalovanej sú nepravdivé a hodnotiace úsudky nemajú pravdivý skutkový základ (na takto zistený skutkový stav bolo potom možné aplikovať právne normy a posúdiť či výroky žalovanej predstavujú oprávnenú kritiku).

28. Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 188 ods. 1 CSP súd vykonáva dôkazy na pojednávaní.

29. Podľa § 383 CSP je odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

30. Podľa § 384 ods. 1 CSP ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám.

31. Podľa § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

32. Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že odvolací súd je ako riadny opravný súd súčasne aj skutkovým súdom. Úvahy odvolacieho súdu o správnosti skutkových záverov súdu prvej inštancie sú však značne obmedzené. Odvolací súd je totiž v zásade viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie. Iba v prípade, ak má pochybnosti o jeho správnosti, má možnosť dospieť k iným skutkovým záverom, a to vtedy, ak tieto vyplývajú z poznatkov, ktoré odvolací súd získal tým, že opakoval dôkazy vykonané súdom prvej inštancie alebo vykonal nové dôkazy.

33. Inak povedané, ak odvolací súd v rámci preskúmania rozhodnutia súdu prvej inštancie dôjde k záveru, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie zopakuje. Uvedená povinnosť odvolacieho súdu vyplýva z princípu priamosti, ktorý v tomto prípade znamená, že odvolací súd nemôže dôkazy vykonané súdom prvej inštancie sám len prehodnotiť. O nové hodnotenie dôkazov ide tam, kde má odvolací súd iný názor na spoľahlivosť dôkazného prostriedku. Zároveň, ak chce odvolací súd vstúpiť do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je rozhodnutie súdu prvej inštancie založené, obligatórne musí byť nariadené odvolacie pojednávanie (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1279, 1287).

33.1. Dovolací súd v podobných súvislostiach stabilne zastáva názor, že je neprípustné a v rozpore so zásadou priamosti, aby odvolací súd k svojim odlišným skutkovým zisteniam dospel len na základe prehodenia dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie. Na to, aby ich mohol inak zhodnotiť, ich musí v odvolacom konaní opäť vykonať (porov. napr. 7Cdo/83/2018, 2Cdo/298/2020, 2Cdo/121/2022).

34. Od počiatku bolo v judikatúre opakovane zdôrazňované aj to, že ak sa chce odvolací súd odchýliť od skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie na základe dokazovania, musí tieto dôkazy vykonané predtým bezprostredne súdom prvej inštancie opakovať. Ak by tak neurobil, chýbali by mu náležité podklady na vyhodnotenie týchto dôkazov, založené napríklad na ich priamom vnímaní. Odvolací súd nemôže prehodením dokazovania, ktoré vykonal súd prvej inštancie, odlišne posúdiť skutkový stav prejednávanej veci. Ak sa má vykonať pred odvolacím súdom dokazovanie, je potrebné nariadiť pojednávanie. Touto úpravou sa sleduje dôsledné rešpektovanie procesných práv strán sporu. Z hľadiska skutkového stavu možno uviesť, že ak odvolací súd vychádza z iných skutkových záverov ako súd prvej inštancie, musí jeho rozhodnutiu predchádzať pojednávanie, na ktorom sa zopakujú dôkazy alebo sa dokazovanie doplní vykonaním ďalších dôkazov.

35. Ak by sa odvolací súd odchýlil od skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez toho, aby rešpektoval povinnosť opakovania alebo doplnenia dokazovania, zasiahol by do ústavne zaručeného práva účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, do obsahu ktorého patrí aj to, že odvolací súd sa môže odchýliť od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom len po doplnení alebo opakovaní dokazovania, ktorého výsledky opravnému súdu umožnia vlastné, prípadne aj odlišné hodnotenie dôkazov (pozri BARICOVÁ, Jana. § 384 [Dokazovanie na odvolacom súde]. In: ŠTEVČEK, Marek, a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022).

36. Z hľadiska skutkového stavu možno uviesť, že pokiaľ odvolací súd vychádza z iných skutkových záverov ako súd prvej inštancie, musí jeho rozhodnutiu predchádzať pojednávanie, na ktorom sa zopakujú dôkazy alebo sa dokazovanie doplní vykonaním ďalších dôkazov (porov. aj sp. zn. 20Bdo/33/2017).

37. Dovolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že odvolací súd, hoci dospel k odlišným skutkovým zisteniam ako súd prvej inštancie a od jeho skutkových zistení sa odchýlil a inak posúdil otázku neoprávneného zásahu do dobrej povesti žalobkyne, nenariadil vo veci pojednávanie a nevykonával potrebné dokazovanie (zopakovanie alebo doplnenie). Namiesto nariadenia pojednávania iba oznámil verejné vyhlásenie napadnutého rozsudku na úradnej tabuli súdu.

37.1. Napadnutým rozsudkom odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol. Odvolací súd síce v odôvodnení napadnutého rozhodnutia skonštatoval, že vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie (porov. odsek 54. odôvodnenia), v skutočnosti však svoje zmeňujúce rozhodnutie založil na prehodení dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie.

Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru (odsek 37 rozhodnutia odvolacieho súdu), že mimo čiastkového skutkového tvrdenia vo štvrtom výroku, že uhlie ničí životné prostredie, sú nepravdivé všetky ostatné skutkové tvrdenia výrokov 1 až 12, obsiahnuté v tlačových správach, a konštatoval tiež záver, že žalovaná ani pri jednom hodnotiacom úsudku nepreukázala, že

vychádzala z pravdivého základu, respektíve, že pre takéto napadnuté vyhlásenie existuje dostatočná skutková základňa. Zverejnenie takejto nepravdivej informácie o právnickej osobe, predstavuje podľa súdu prvej inštancie zásah do jej práva na ochranu dobrej povesti.

38. Na druhej strane odvolací súd (paušálne) uzavrel, že prejavmi v podobe tlačových správ žalovaná reagovala na plánované rozšírenie ťažby žalobkyne, ktorá môže ohroziť jej fungovanie a pre svoje myšlienky a postoje mala žalovaná relevantné podklady, pričom sa nejednalo o vymyslené údaje. Žalovaná pracovala s istou sumou dát a informácií, z ktorých vyvodila svoje obavy z rozšírenia banskej činnosti žalobkyne (odsek 57. a 68.).

39. Ak sa preto odvolací súd chcel odchýliť od skutkových zistení súdu prvej inštancie na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie v zmysle § 384 ods. 1 CSP sám v potrebnom rozsahu zopakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 191 CSP. Len takýto postup je v súlade so zásadou priamosti a ústnosti civilného sporového konania. Je neprípustné, aby odvolací súd k svojim odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim k záveru o potrebe zmeny rozsudku súdu prvej inštancie, dospel iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie.

40. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na ustálenú judikatúru, podľa ktorej predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom (porov. napr. uznesenie najvyššieho súdu zo 7. septembra 2010, sp. zn. 5Cdo/131/2009, obdobne uznesenie najvyššieho súdu z 26. septembra 2018 sp. zn. 4Cdo/98/2017).

41. Aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že odvolací súd musí zopakovať dôkazy vykonané súdom prvej inštancie, ak vykonané dôkazy mali byť podľa názoru odvolacieho súdu hodnotené odlišne, ako sa stalo v konaní pred súdom prvej inštancie. Podstatou zistenia skutkového stavu veci je úsudok - záver sudcu, resp. senátu o tom, ktoré z rozhodujúcich sporných skutočností sú pravdivé, t. j. ktoré z nich bude považovať za dokázané. Až súhrn týchto skutočností vytvára zistený skutkový stav (sp. zn. II. ÚS 387/2010, II. ÚS 400/2009, II. ÚS 506/2009, II. ÚS 506/2013). Inak povedané, nie je vylúčené, aby odvolací súd vyhodnotil vykonané dôkazy odlišne, ako sa stalo v konaní pred súdom prvej inštancie, avšak v takom prípade musí odvolací súd sám zopakovať dôkazy vykonané súdom prvej inštancie (II. ÚS 506/2013).

42. Dovolací súd pripomína, že pokiaľ dôvodom pre zmenu rozsudku súdu prvej inštancie malo byť nesprávne právne posúdenie veci, nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V danom prípade však odvolací súd dospel k odlišným skutkovým zisteniam, keď odlišne od súdu prvej inštancie vyhodnotil spôsobilosť žalovaných výrokov privodiť zásah do dobrej povesti žalobkyne, vysloviac záver, že prejav žalovanej sa nevymykal prejavu chránenému v demokratickej spoločnosti a preto nemohlo dôjsť k zásahu do dobrej povesti žalobkyne (slobode prejavu žalovanej musí v danom prípade ustúpiť ochrana dobrej povesti žalobkyne).

43. S ohľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že odvolací súd nepostupoval v súlade s ustanovením § 384 ods. 1 CSP, a teda sa odchýlil od jeho znenia, keď dospel k odlišným skutkovým zisteniam ako súd prvej inštancie bez vykonania vlastného dokazovania alebo jeho zopakovania v odvolacom konaní, čím znemožnil žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces zaručeného článkom 46 Ústavy Slovenskej republiky a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

44. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že v konaní došlo k vadám podľa § 420 písm. f) CSP. Ak odvolací súd vychádzal z rovnakých dôkazov ako súd prvej inštancie a na ich základe

dospel k iným skutkovým zisteniam, z ktorých vychádza jeho iný právny záver, bol povinný také dôkazy opakovane vykonať (R 64/1966, 5Cdo/131/2009, 4Cdo/98/2017). Za opodstatnenú treba považovať dovoláciu námietku, ktorou sa dovolateľka dovoľavala opakovania dokazovania odvolacím súdom na ním nariadenom pojednávaní.

45. Z obsahu dovolania vyplynulo, že žalobkyňa prípustnosť a dôvodnosť dovolania vyvodzovala z dôvodu existencie tzv. zmätočnostnej vady, spočívajúcej aj v nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu. K tomu dovolací súd uvádza nasledovné.

46. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe ústavného súdu, jedným z princípov, ktoré predstavujú súčasť práva na riadny a spravodlivý proces, ako aj pojmu právneho štátu, je povinnosť súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodniť (III. ÚS 199/08, I. ÚS 290/2015, III. ÚS 375/2015, III. ÚS 825/2016). Z odôvodnenia rozhodnutia súdu potom musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na druhej strane. Nepreskúmateľné rozhodnutie nedáva dostatočné záruky pre to, že nebolo vydané v dôsledku ľubovôle a spôsobom porušujúcim ústavne zaručené právo na spravodlivý proces.

47. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva aj z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

48. Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

49. Kritériom pre posúdenie (ne)preskúmateľnosti rozhodnutia je splnenie náležitostí odôvodnenia ustanovených zákonom podľa § 393 ods. 2 CSP, ktoré ukladá súdu povinnosť podať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku a tým preukázať jeho správnosť. Rozhodnutie súdu preto musí obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie, v ktorom súd logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetlí svoj postup a dôvody svojho rozhodnutia. Pritom sa musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil konkrétny zistený skutkový stav.

50. Odôvodnenie rozhodnutia súdu, z ktorého nemožno zistiť, akým spôsobom súd postupoval pri posudzovaní rozhodných skutočností v prejednávanej veci, nevyhovuje zákonným požiadavkám, ktoré Civilný sporový poriadok kladie na obsah odôvodnenia rozhodnutia a v konečnom dôsledku takéto rozhodnutie zasahuje do základných práv účastníka súdneho konania, ktorý má nárok na to, aby bola jeho vec spravodlivo posúdená. Civilný súd je preto povinný svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, je povinný tiež zrozumiteľným spôsobom vysvetliť, ako a prípadne prečo sa určitou námietkou nezaoberal. Odôvodnenie rozhodnutia musí stranám konania umožňovať spoznať úvahy súdu, ktoré boli relevantné pre výsledok konania, a tým preskúmateľnosť súdneho rozhodnutia z hľadiska zákonnosti a vecnej

správnosti.

51. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť tiež zrejmé, ako sa vysporiadal s argumentáciou strán sporu a či pri riešení právnych otázok vzal do úvahy i relevantnú judikatúru a právnu vedu, ktorou argumentovali strany sporu. Inak má napadnuté rozhodnutie rysy jurisdikčnej svojvôle a ako také môže byť považované za nezákonné a nespravodlivé rozhodnutie, najmä ak dostatočne konkrétnym spôsobom nevyloží dôvody, pre ktoré sa nestotožnil s argumentáciou predloženou stranami sporu, a súčasne neakceptoval argumentáciu súdu prvej inštancie, no napriek tomu z kontextu odôvodnenia súdu prvej inštancie vyvodil vlastné skutkové závery.

52. Dovolací súd poukazuje na samotný text odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, v rámci ktorého je zdôvodnenie vyhodnotenia dokazovania, na základe ktorého bol vytvorený skutkový základ pre rozhodnutie odvolacieho súdu, a tomu adekvátne aj právnych úvah odvolacieho súdu, nedostatočné. Žalobkyňa dôvodne namietala, že odvolací súd sa nezaoberal jednotlivými výrokmi, ktoré boli predmetom žaloby, vo vzťahu ku ktorým uviedol len paušálne posúdenie. Obdobne zovšeobecnil svoju argumentáciu o preukázanej skutočnosti, že žalovaná podložila svoje prejavy vecnou argumentáciou a relevantnými podkladmi.

53. Podstatou apelačného opravného systému je možnosť napadnúť jednak skutkovú, ako i právnu stránku rozhodnutia. Právna úprava umožňuje rozhodnutie súdu prvej inštancie napadnúť len z taxatívne stanovených dôvodov. V závislosti od toho aké pochybenia, respektíve nedostatky odvolateľ súdu prvej inštancie vytýka, následne odvolací súd v odvolaní uplatnený odvolací dôvod vyhodnotí (§ 365 CSP). Obligatórnou obsahovou náležitosťou odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 393 ods. 2 CSP) je okrem iného zistený skutkový stav a právne posúdenie veci. Odvolací súd v tejto časti odôvodnenia uvedie, ktoré skutkové zistenia považuje za relevantné pre svoje rozhodnutie a ako ich právne posúdil. Osobitne významná je táto časť odôvodnenia vtedy, ak dochádza k zmene rozhodnutia, pretože vtedy rozhodnutie odvolacieho súdu nahrádza rozhodnutie súdu prvej inštancie. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu má preto jednoznačne vyplývať záver o (ne)naplnení konkrétneho odvolacieho dôvodu (§ 365 CSP). S uvedeným súvisí dovolateľkou namietaná absencia odvolacích dôvodov zo strany žalovanej, s ktorou bolo potrebné sa vysporiadať.

54. Riadne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozsudkov, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Tieto požiadavky napadnutý rozsudok odvolacieho súdu dostatočne nespĺňal.

55. Odvolací súd sa preto bude musieť vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť dostatočne vysvetlený jednak s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ako aj s poukazom na ním prijaté právne závery. Je dôležité, aby odvolací súd odôvodnil svoje úvahy, na základe čoho dospel k vysloveným právnym záverom.

56. Účelom odôvodnenia rozsudku je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť súčasne aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. V prípade, že rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené, nie je z neho zrejmé, z akých skutkových záverov súd vychádzal, ktoré skutočnosti mal za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, z ktorých vyvodil skutkové zistenia odlišné od zistení súdu prvej inštancie a nie je právne odôvodnené, ide o procesne nesprávne rozhodnutie. Rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nemá náležitosti uvedené v § 393 ods. 2 CSP je potom nepreskúmateľný a strane sporu je takýmto rozhodnutím odňatá možnosť konať pred súdom, pretože nemá možnosť v dovolacom konaní náležite argumentovať.

57. V okolnostiach preskúmvanej veci dospel dovolací súd k záveru, že postup odvolacieho súdu

vykazuje znaky relevantné z hľadiska namietanej vady podľa § 420 písm. f) CSP, spočívajúcej v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu.

58. Dovolanie žalobkyne je v zmysle § 420 písm. f) CSP prípustné a súčasne aj dôvodné. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto podľa § 449 ods. 1 v spojení s § 450 CSP napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

59. Vzhľadom na dôvod zrušenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a skutočnosť, že sa vec vracia odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, dovolací súd sa nezaoberal opodstatnenosťou uplatnenia iných dovolacích námietok. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu. Na základe uvedeného dovolací súd nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie žalobkyne týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 421 ods. 1 CSP).

60. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, dovolací súd je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

61. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.